

לכלכל

בלי לקלקל

ממודעות

- לשינוי

כתבה שנייה בסדרה

מ. גרין
צילומים: שאטרסטוק

חמש המשפחות שנבחרו במסגרת פרויקט 'לכלכל בלי לקלקל' - התנהגות כלכלית נבונה, בשיתוף בנק לאומי וארגון 'מסילה לכלכלה נבונה', ממשיכות להיות מלוות ע"י מומחי מסילה ומקבלות את ההדרכה והכלים כדי להגיע לחיים של שלוה ואיזון כלכלי, כאשר הקוראים יוכלו ללמוד מסיפוריהם ומהשינוי שעשו בחיים הכלכליים לטובת התנהלות נכונה • בשבוע שעבר ערכנו היכרות עם המשפחות, התוודענו לקשייהן הכלכליים ול'חזון הכלכלי' של כל משפחה, כפי שהיא רואה אותו • השבוע, לאחר שהמשפחות הזינו את הנתונים שלהן לטבלת 'אקסל' מסודרת הן נחשפו לסכום הכללי של ההוצאות החודשיות שלהן - מה שב'מסילה' מכנים 'שלב המודעות'. מכאן מתחילה הדרך לשינוי כלכלי • כדאי לכם להמשיך לעקוב

הפרוייקט בשיתוף: לאומי leumi

בנק שחושב מחר

מסילה

לכלכלה נבונה

משפחת קליין,
בית שמש

מלווה: נחום ברוק,
מנהל מקצועי ב'מסילה'

תקציר: משפחה צעירה עם ילד אחד.
סך ההכנסות שלהם 13,849 שקלים
בחודש. משכנתא כ־4,000 שקלים בחודש.
למרות ההכנסות הגבוהות הם מרגישים
שהם לא מצליחים לסגור את החודש

איך התקדמנו:

בני משפחת קליין הגיעו לפגישה השנייה וכבר התחילו לבצע שינויים. הם ביטלו את כרטיס האשראי המיותר, נעזרו ב־בלת האקסל של מסילה והגיעו למיפוי של ההוצאות וההכנסות שלהם, מהם עולה כי למרות ההכנסות הגבוהות ההוצאות הינן 13,763 שקלים אך ישנם חוזרי חובות ע"ס 2,000 שקלים בחודש שמכניסים אותם לגרעון חודשי של 1,914 שקלים.
עברנו על הנתונים וראינו שביום יום הם לא מוציאים הרבה, לדבריהם 'ההוצאות הגדולות שלנו הם על דברים 'פתאומיים' וזה מאד מתסכל. דבר מעניין שראינו הוא, שלמרות שהם ביתרה שלילית מדי חודש זה לא מתבטא בחשבון הבנק. כששאלתי על זה, השיבו: כי הם אינם מחזירים להורים את החובות הכלולים בשקלול הסופי, וכאשר לא רואים את המינוס בבנק בפועל זה פחות מציק ופחות עושים מאמץ להגדלת הכנסות.
טיפ חשוב: אל תדחו החזרי הלוואות ואל תקפילו התחייבויות ללא הכרח, הדבר הזה גורם לירידה במוטבי־ציה להגדלת הכנסות ולניהול לא נכון של התקציב. צריך לזכור שבסוף נצטרך להחזיר את החוב ואין טעם לדחות זאת ללא סיבה מספקת.

מה עושים?

לאחר שהעמדנו את המשפחה מול סך ההכנסות וההוצאות שלה סיימנו למעשה את שלב המודעות. כעת הם יודעים בדיוק כמה נכנס וכמה יוצא כל חודש. כעת הגענו לשלב אולי הכי חשוב בתהליך: "הגדרת חזון כלכלי מדויק לטווח הקצר ולטווח הארוך".
שוחחנו על כך שרוב האנשים עוברים את מרבית חייהם בלי שהיה להם חזון והגדרת יעדים, לא אישיים ולא כלכליים, דבר הכרחי ונצרך שנותן לנו את הכח לקדם דברים וסיבה להתאמץ ולעשות שינויים בחיינו.
מאידך יש לזכור כי לחזון יש מחיר. דיברנו על כך ששווה לבחון הורדה ברמת חיים שמגיעה על חשבון מנוחת הנפש, וצריך לשים את הדברים אחד מול השני. לפעמים אנו חיים את כל החיים עם חלומות לא ממומשים ולא הגיוניים וכדאי מאד להגיע לבירור עם עצמנו האם אנו רוצים להתאמץ בשביל זה או לא.
בשלב זה האשה סיפרה כי יש לה חברות אשר הגדילו הכנסות בצורה דרסטית ובסופו של דבר זה בא על חשבון השקט הנפשי ולכן למרות שהם רוצים להתאמץ ולהגדיל הכנסות אך בסופו של דבר צריך להיות איזון בין נוחות לעומת מנוחת הנפש, החלטנו שהם ישובו בין הפגישות ויבנו חזון מדויק עם יעדים וכך קל עליהם לקבל החלטה מושכלת.
בפגישות הבאות הם באו מתוסכלים וסיפרו כי הם

המשפחה מילאה את חוברת: 'מודעות' שבה נאספו כל הנתונים הכלכליים שלהם. כל ההוצאות שלהם רוכזו בצורה מסודרת. וכאן הגיעה התדהמה. מתברר שסך ההוצאות של משפחת ברויאר מגיע לכ־31,000 ש"ח לחודש. לזה יש להוסיף החזר הלוואה בנקאית בסך 1,000 ש"ח לחודש.

מאידך סך כל הכנסות המשפחה עומדות על כ־19,000 ש"ח בלבד. המשמעות היא שתקציבית חסר להם 12,000 כל חודש, ובפועל יחד עם החזר החובות, חסר להם 13,000 ש"ח מדי חודש בחודשו.

מה עושים?

שלחתי אותם למשימת חיפוש ה'שינוי' יש לנו משימה מרתקת שקוראים לה: 'ח"י' בצפת' שבה שני ההורים יוצאים יחדיו לפארק מעניין באיזור מגוריהם לצורך חשיבה על המסקנות והתובנות שי־צאו מתמונת המצב שעלתה, ושם הם מלבנים ביניהם את האפשרויות הפוטנולות לפתחם בשלב זה.
למה ח"י? כי אנחנו ממליצים להם להביא מהיציאה הזו לפחות: 18 רעיונות לשינוי.
למה צפת? כי לצפת יש שני יתרונות עיקריים שאין באיזור המרכז: הראשון, בצפת יש השראה ובשביל להתייעל ב־13,000 ש"ח לחודש, צריך מידה רבה של יצירתיות ומקוריות.
השני, בצפת מקובל לעשות גם מה שלא מקובל. הכוונה היא שאנחנו רוצים להגיע ככל האפשר למצב אידיאלי שהמשפ' תעשה את מה שנכון לה מבחינה כלכלית ותורנית ללא התחשבות יתרה ב'מה יאמרו' וברדת חסרי הדעת אלא רק ברצון ה'ש"י".
ואכן הם נסעו לפארק באיזור המרכז שצופה על כל גוש־דן וחזרו משם עם לא פחות מ־33 רעיונות לשינוי בתקציבם.

מכיוון שאין צורך לעשות את כל ה־33 ביחד, המשפחה בחרה בכמה מתוכם:
1. חיזוק רוחני: לקבל שבת 5 דק' לפני זמן הדל"ג וכן לומר כל יום תפילה לפרנסה וכן לכבד את האשה כמו שכתוב בגמ': "אוקירי לנשיכו כי היכי שתתעתרו" (כבדו את נשותיכם כדי שתתעשרו).

משפחת ברויאר,
בני ברק

מלווה: אבישי ויינגולד,
מלווה בכיר במסילה ויועץ משפחתי

תקציר: משפחה עם 10 ילדים כ"י, הבעל אברך יום שלם והאשה עובדת במחשבים. שניהם מרוויחים ביחד כ־19,000 ש"ח הם מעריכים שסך ההוצאות שלהם הוא כ־24,000 שקל בחודש. חסר להם כ־5,000 ש"ח. הם לא מבזבזים ומרגישים שקשה להם להתנהל אחרת מכיוון שכולם חיים כך. המשפחה מרגישה שיש צורך בהכוונה כלכלית לילדים המתבגרים והבנת ערך הכסף.

איך התקדמנו:

2. הבעל יתחיל ללכת גם לכולל ערב וכן יקפיד על 'שמירת סדרים' בכולל בוקר.
3. גילו שיש להם ביטוח בריאות לכל המשפחה כפול ומיותר, הם יבטלו אחד מהם.
4. שיטת המעטפות מראש לקניית מזון, לכל שבוע המעטפה שלו.
5. אסיפה משפחתית באווירה טובה להסברת המצב הכלכלי ולקבלת רעיונות להתייעלות כגון פחות בוילר ומייבש כביסה וכדו'.
שימו לב: שכאשר משפחות מתחילות לעשות שי־נויים זה משליך בצורה ישירה אף לדברים הקשורים בעקיפין לתהליך הכלכלי, והדבר הזה קורה מכיוון שהציפייה והתקווה ליצירת שינוי משפיעות ונותנות כח אף לשינויים בתחומים אחרים בחיים.

דבר המלווה:

הם שאלו אותי מה יעזרו להם כל ההתייעלויות ה'קטנות' האלו אם הם לא מצליחים לכסות את כל ה־13,000 ש"ח שחסרים להם כל חודש?
עניתי להם ששמעתי רעיון מהמשפיע רבי אלימלך בידרמן על המימרה הידועה "פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם". לא כתוב כאן שהקב"ה ירחיב את הפתח שפתחנו, אלא שהוא יכול לפתוח גם פתח חדש משלו לכן כתוב 'ואני אפתח' ולא כתוב 'ואני ארחיב'... עלינו מוטלת חובת ההשתדלות, ואם זה מה שאנחנו יכולים לעשות כעת אז זה מה שנעשה, והשי"ת ישלים לנו.

חשיבה מחוץ לקופסא:

משפחת בויאר שאלה כיצד ניתן למנוע מצב מתסכל שהם מייעדים חיסכון למשהו מסוים ואז מגיע משהו דחוף יותר כגון טיפול שיניים ומבטל את התוכנית הראשונה לקניית משהו אחר ולוקח את הכסף? שאלתי אותם: למה למשל הם היו רוצים לשמור? הם אמרו לי: לקניית דלתות חדשות לבית. המלצתי להם כל חודש להעביר את הכסף שהם חוסכים לצרכי הדלתות למתקין הדלתות כתשלום מראש על החשבון וכך לא יוכלו ולא ירצו לקחת משם להוצאות אחרות. כמובן יש לזכור לקחת אסמכתא על התשלום.

ח' באדר ב' תשפ"ב / 11 במרץ 2022 / גליון 517 | יתד השבוע 35

34 | יתד השבוע ח' באדר ב' תשפ"ב / 11 במרץ 2022 / גליון 517

36 | **יתד השבוע** ח' באדר ב' תשפ"ב / 11 במרץ 2022 / גליון 517